

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta

Zápis o části státní závěrečné zkoušky
Obhajoba závěrečné práce

Akademický rok: 2016/2017

Student: Bc. Kateřina Kubelková
Datum narození: 18.01.1990
Identifikační číslo studenta: 63839699

Typ studijního programu: navazující magisterský
Studijní program: Filozofie
Forma studia: prezenční
Studijní obor: Filozofie
Identifikační číslo studia: 381811
Datum zápisu do studia: 05.09.2012

Název práce: Dennettova kritika kválií
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Obor práce: Filozofie
Vedoucí práce: doc. James Hill, Ph.D.
Oponent(i): doc. PhDr. Vojtěch Kolman, Ph.D.

Datum obhajoby : 21.06.2017 **Místo obhajoby :** Praha

Termín: řádný

Průběh obhajoby: Uchazečka: Zabývá se Dennettovou kritikou pojmu kválií, jak se nachází v různých člancích a publikacích. Otázkou je, zda je skutečně třeba pojem kválií odstranit z filosofického slovníku. Ve své práci nejprve představuje čtyři nejčastější pojetí kválií, jedno z nich je právě Dennettovo, které představuje nejužší pojetí. To je také jedna z hlavních námitek proti Dennettovi: jeho vymezení kválií je příliš úzké, jeho kritika kválií je pak velmi snadná. Uchazečka se nejprve soustředí na kontext Dennettovy kritiky, chce zjistit, z čeho vychází jeho motivace. Nachází dva hlavní inspirační zdroje: logický pozitivismus + filosofický naturalismus. Dennett jako dědic logického pozitivismu chce zbavit myšlení a jazyk jednoho z pseudo-pojmů. Pojem kválií podle něj vychází z pojetí vědomí, které nazývá „karteziánské divadlo“.

Pak následuje výklad vlastní Dennettovy kritiky. Nejprve se zabývá jeho kritikou myšlenkových experimentů. Pak následuje výklad jeho kritiky údajných čtyř vlastností kválií: niternost, soukromost, bezprostřední přítomnost ve vědomí a nepopsatelnost. Dennettova kritika těchto čtyř vlastností kválií ukazuje, že jejich předpoklad vede k absurdním závěrům. Dennettovi se podařilo tyto čtyři vlastnosti zproblematizovat.

Poté se věnuje kritice Dennettovy kritiky: jeho kritika se zaměřuje na klasický pojem kválií. Je možné uchovat širší pojem kválií: fenomenalita vědomí. Na tento pojem se nevztahuje Dennettova kritika. Dennettovi kritici nechtějí přistoupit na jeho pojetí vědomí. Fenomenalita podle nich není nepřístupná, můžeme ji vědecky zkoumat.

Vedoucí: Jde o velmi kvalitní práci. Autorka sleduje celý vývoj

problému u Dennetta. Mapuje všechny spisy, které se týkají problému kválie. Sleduje i kritickou sekundární literaturu. Nejde o pouhý referát, autorka zastává své vlastní stanovisko. Nabízí nuancovaný závěr: Dennett má podle ní pravdu, že kválie jsou neдрžitelný pojem, a že výše uvedené čtyři vlastnosti jsou nehajitelné. Sama však chce hájit jiný pojem fenomenality a chce říci, že tento pojem je nezbytný. Nabízejí se však otázky: Není jasné, co uchazečka myslí tím, že fenomenalita je potenciálně vysvětlitelná vědeckým přístupem. Není zřejmé, proč je fenomenalita snáze vysvětlitelná než pojem kválie. Existuje linie myšlení, podle níž jsme kognitivně omezení a kválie a fenomenalita jsou jevy, které věda nemůže vysvětlit. Autorka má negativní postoj vůči tomuto názoru, není vysvětleno, proč nejde o legitimní přístup k problematice.

Oponent: Práce je zdatně napsaná, má vysoký standard. Je velmi didaktická, téma je konkrétní, uchazečka se jím však zabývá na více rovinách. Ukazuje dobře, že Dennett sám je mnohoznačný, kritizuje některé postupy, ale sám jich užívá. Práce se zabývá dosti interní diskusí, čtenář je vtažen do výměny pozic, které nejsou nijak samozřejmé. Vzniká tím řada nejasností. Není jasné, jaká je pravdivostní hodnota jednotlivých pozic a tvrzení. Nejasný je status pojmu fenomenálního vědomí.

Klasifikace obhajoby:
Předseda komise:

výborně
Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr. (přítomen)

Členové komise:

Mgr. Václav Němec, Ph.D. (přítomen)

doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D. (nepřítomen)

doc. MUDr. Štěpán Špinka, Ph.D. (přítomen)